

Kekragarion, doxastiká a stichiry 5. hlasu

**Bulharský rospev (BR)
ruténskej redakcie**

Kekragarion je vo VS zapísané o tón nižšie ako v J289, takže finála je na strednej línii. V našom prepise transponujeme zápis o terciu (VS) alebo kvartu (J289) nižšie.
Haličské melódie sú kontaminované stichirami Paschy (ZR).

- 1. Veľký nápev** a) Kekragarion (VS),
 b) doxastiká na večierni (VS, Slat.)
 c) malá doxológia (VS, J289, L1816)
- 2. Malý nápev** Kekragarion (J289, Vorobkevič), stichira (L1816 ~ Vorobkevič)
- 3. Prostopenie** Nekrosimon J. Damaského (Bokšay, Bobák, Choma)

Κεκραγαριον – ΓΑΗ ΒΟΖΒΑΧΖ:

VS

ΓΟ-ΠΟ- - ΔΗ ΒΞ-ΒΛ ΚΤΕ- -ΒΞ ΟΥ- - ΣΛΥ- ΣΗ ΜΛ ΟΥ-ΣΛΥ- ΣΗ ΜΛ ΓΟ-ΠΟ- - ΔΗ.

VS

ΓΟ-ΠΟ- ΔΗ ΒΞ- ΒΛ ΚΤΕ-ΒΞ ΟΥ- - -ΣΛΥ- -ΣΗ ΜΛ

VS

ΒΟ- - -ΜΗ ΓΛΛ ΜΟ- - - - -ΛΗ- ΤΒΥ ΜΟ- - - - Ε- - - - Λ,

VS

Ε- - -ΓΔΔ ΒΞ- -ΖΟ- -ΒΛ ΚΤΕ- -ΒΞ ΟΥ-ΣΛΥ- - -ΣΗ ΗΛ ΓΟ- - - - ΠΟ- - - ΔΗ.

VS

ΔΑ ΣΛ Η- - -ΣΠΩ-ΒΗ ΜΟ- -ΛΗ- -ΤΒΔ ΜΟ- - - -Λ

VS

ΙΑ - - - ΚΟ ΚΑ- -ΔΗ- - -ΛΟ ΠΩ ΓΟ - ΒΟ- -ΙΟ

VS

ΒΟ-ΔΞ- -Λ-ΗΙ - Ε ΡΞ- - - ΚΞ ΜΟ- - Ε- - - -ΙΟ

VS

ΞΕ - - - -ΒΛ ΒΕ- -ΥΕ- - ΗΛ- - -Λ ΟΥ- -ΣΛΥ- - -ΣΗ ΜΛ ΓΟ- - - -ΠΟ- - - - ΔΗ.

 ПРѢ - - - БЫ́ НѢ - - - ТА́Б - - - НА

5.

 СЫ́ И́ ПРѢ - ДѢ́ СЫ́

 И́ БѢ́ - ЛѢ́ - СА́ БѢ́ - КО́ ЧЮ - - БѢ́ БО - - ЖЕ́ ПО - - - МИ - - - ЛѢ́ - И́

 НА́.

?? iba Slat. (asi má byť o stupeň vyššie)

На стѣхóвнѣ́ Слѡ́ва, и́ ны́нѣ́, вѣ́гoрoдиченз:

1.

 ЦѢ́ - КО - ВЗ́ И́ ДКѢ́ ѐ - - СИ

 ПО - - ЛА - - ТА́ И́ ПРѢ - - - СТО́ ЦА - - - РѢ́,

 ДѢ́ - - ВО́ ПРѢ - - ЧИ - - СТА - - А́,

2.

 И́З - - НѢ - - А - - ЖЕ́ И́З - - БА - - ВИ - - ТЕ́ МО́, ХРѢ́ - - ТО́ ГО́ - - ПО́,

STICH: ΓΛΪΒΛ, Η ΗΥΙΝΤΕ

VS

ГЛА-ВА ѿ - - цѣ ѿ сы- нѣ ѿ свѣ- то- мѣ дѣ- - - хѣ.

Vorob ~L1816

ГЛА- - - - ВА ѿ-цѣ ѿ сы-нѣ ѿ свѣ-то- мѣ дѣ- - хѣ,

J289

ВѸ СЛОВО ТВОЕ ОУПОВА ДѸША МОѸ НА ГО- - - СПО- ДѸ.

L1816

ГО-СПО ВО-ЦА-ФН-СА, ВѸТ-ПО-ТѸ ѸБ-ЛЕ- ЧЕ- - - - СА.

Vorob ~L1816

Η ΗΥ-ΗΤ Η ΠΗ-ΝΟ Η ΒΟ ΒΤ- -ΚΗ ΒΤ- ΚΟ ἁ- -ΜΗ.

Poznámka:

Stich je vo VS v podstate zhodný s prvou formulou kekragaria (A). V novších prameňoch melódia nepochybne nadväzuje na starší vzor, ale už má charakter malého nápevu a pripodobňuje sa iteratívnej formule sedálnových nápevov 5. hlasu.

Rozbor veľkého nápevu

Veľký nápev (len VS/Slat.) kekragaria a doxastík je iteratívny, avšak s množstvom výnimiek v radení, dĺžke aj samotnom melodickom znení formúl.

Iteratívne jadro tvorí trojica formúl ABC a záverová formula D je osobitná.

Formula A

Formula A sa skladá z dvoch častí: $A = A0 + Aa$. Kým Aa je stabilná bez variantov a je základom identity A, vstupná časť A0 je mimoriadne variabilná (vrátane neprítomnosti).

Variabilná časť A0

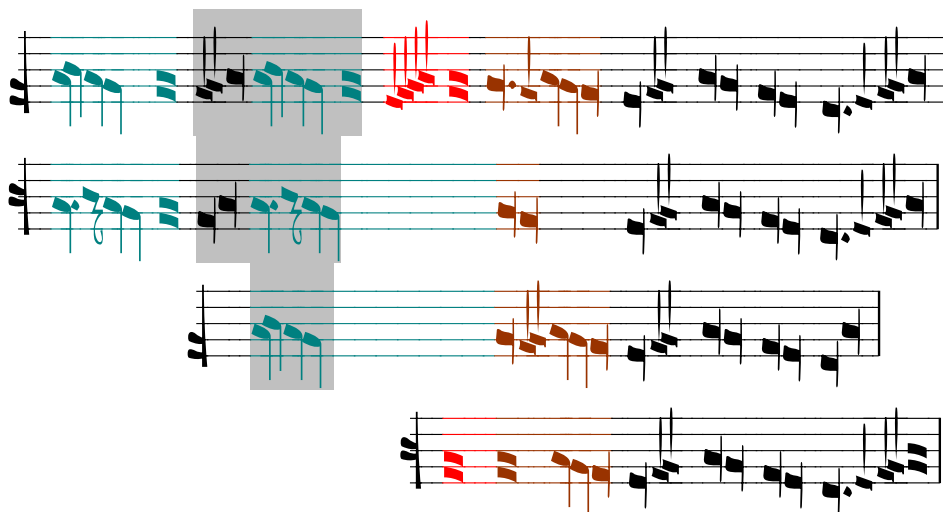
úvodná

Stabilná časť Aa:

Úvodná A v kekragariu:

Formula B

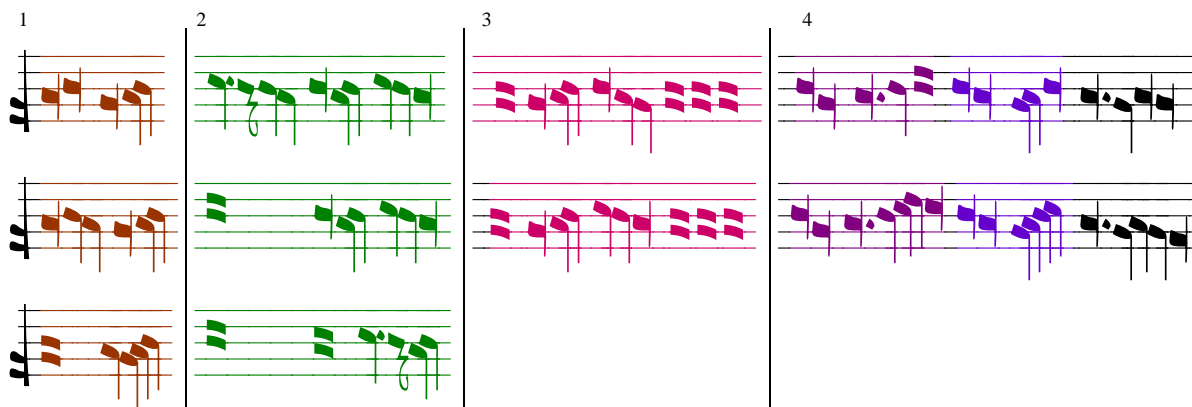
Formula B sa začína deklamačným motívom, ktorý sa môže opakovať až trikrát.

Musical notation for Formula B, consisting of four staves. The first staff has a grey shaded area covering the first two measures. The notation is color-coded: teal for the first two measures, red for the next two, and black for the final two. The second and third staves mirror the first staff's structure, while the fourth staff is a single line of notation.

Formula C

Formula C má mnoho variantov, ktoré sú určené kombináciami rôznych typov exegéz elementárnych motívov:

Musical notation for Formula C, showing four variants (1, 2, 3, 4) across two staves. Variant 1 is brown, variant 2 is green, variant 3 is pink, and variant 4 is purple. Each variant shows a different combination of rhythmic and melodic patterns.

Zvláštny tvar C v kekragariu, bez úvodných motívov:

Musical notation for a special variant of Formula C in kekragariu, consisting of a single staff with pink and purple notes.

Koncová formula D krátka

Koncová formula v kekragariu nadväzuje na formulu B alebo neúplnú A (iba časť A0).

Koncová formula D predĺžená

Koncová formula v doxastikách nadväzuje na neúplnú formulu C (za úsekom 2). Melodicky je ekvivalentná krátkej D až na finálu, ktorá je o tón vyššia a rozvinutá do rozsiahlej melizmy.

Finála:

Stupnica

D E F G a h/b c d

Finálami priebežných formúl sú tóny *D*, *G*, *a*, globálnou finálou v doxastikách je trochu prekvapivo tón *a*. Tón *h/b* je pohyblivý. Hoci umiestnenie predznamenaní je nedôsledné a miestami priam chybné, dá sa predpokladať, že pokiaľ lokálny melodický motív nepresiahne tón *b*, je tento tón znížený, a ak vystupuje vyššie, je prirodzený. Absenciu predznamenanania možno chápať ako ponechanie prirodzeného tónu *h*. Otázkou ostáva len charakter tohto tónu v klesaní od *c*, *d*.

Pôvod melódie

Stichirový nápev BR má podobne ako v iných hlasoch svoj pôvod v jednoduchej psalmódii,¹ ktorej kontúry možno vidieť v jednotlivých formuliach po eliminácii exegetických prvkov.

V prípade formuly A máme navyše výnimočnú príležitosť zmysluplne porovnať doxológiu vo VS a grécku psalmódickú doxológiu (rkp. EBE 2458, r. 1360):

The image shows three musical staves comparing melodic formulas. The top staff is labeled 'Formula A' and has a grey shaded area at the beginning and a yellow shaded area in the middle. The middle staff is labeled 'VS' and has a pink shaded area at the beginning and a yellow shaded area in the middle. The bottom staff is labeled 'EBE 2458' and has a grey shaded area at the beginning and a yellow shaded area in the middle. The VS staff has the text: **Κ**ΑΛ-ΒΑ ὦ - - - υἱ ἡ σὺ - - υἱ ἡ σὺ - - το - - μὲ ἀδ - - - χδ. The EBE 2458 staff has the text: Δό- - ξα Πα-τρὶ και Υι-ώ και Α-γί-ω Πνεύ - - - μα - - - τί.

V prípade formuly B sú paralely menej presvedčivé, ale ide zreteľne o alternatívu formuly A:

The image shows two musical staves. The top staff is labeled 'VS' and the bottom staff is labeled 'EBE 2458'. Both staves show a melodic line with some notes highlighted in orange and blue.

Pre formulu C a dlhú D sme paralelu nenašli, zato krátka formula D má výrazný vzor v stredových finálnych formuliach psalmódie:

The image shows two musical staves. The top staff is labeled 'VS' and the bottom staff is labeled 'EBE 2458'. Both staves show a melodic line with some notes highlighted in red, blue, and green.

Poznámka

Veľký nápev BR sa v rôznych obmenách používa aj v ďalších stichirách (Veľký týždeň, Pascha, sv. Michal).

¹ Podrobnejšie v dokumente o tropároch 5. hlasu BR a GR.

II. Malý ruténsky nápev

Pramene: *Kekragarion:* J289, Vorobkevič
Stich + stichira: L1816 ~ Vorobkevič

J289

Г О-ПО -ДН ВЪ-ВЪ КТЕ-БѢ ОУ-САЫ-ШН МА ОУ-САЫ-ШН МА ГО -ПО- -ДН.

Vorob.

Г О-ПО -ДН ВО-ВЪ КТЕ-БѢ ОУ- - - САЫ-ШН МА ОУ-САЫ-ШН МА ГО- - -ПО- ДН.

J289

Г О-ПО -ДН ВЪ-ВЪ КТЕ-БѢ ОУ-САЫ- - ШН МА ВОМН ГЛА МО-АН-ТВЫ МО -Е - А,

Vorob.

Г ОПОДН ВО-ВЪ КТЕ-БѢ ОУ- -САЫ -ШН МА ВОМН ГЛАСЪ МО-АЕ-НІ-А МО- -Е- -ГО,

J289

Е-ГДА ВО-ХО- ВЪ КТЕ- БѢ ОУ-САЫ-ШН МА ГО- ПО- - ДН.

Vorob.

ВНЕ-ГДА ВО-ВЪ-ТН МН КТЕ-БѢ ОУ-САЫ-ШН МА ГО- - ПО -ДН.

Štruktúra melódie:

J289 A D // A B // C D
 Vorob. A B // CA B // C D

J289

ΔΑ ΣΑ Η-ΣΠΡΑ-ΒΗ ΜΟ-ΛΗ-ΤΒΑ ΜΟ- - -Α

J289

ἸΑΚΟ ΚΑΔΗ-ΛΟ ΠΡΕ ΤΟ- ΕΘ- ΙΟ

J289

ΒΟ- ΔΕ-Λ-ΗΙ - Ε ΡΩ- ΚΩ ΜΟ- Ε- ΙΟ

J289

ἸΕΡ-ΒΑ ΒΕ- ΥΕ- -ΗΛ- - - Α ΟΥ-ΣΑΥ-ΣΗ ΜΑ ΓΟ- - ΠΟ- -ΔΗ.

Štruktúra melódie:

J289 A // B // C // A D

L1816

ТѢ-БѢ ВО-ПЛО-ЩЕ-НА- ГО СПА -СА ХР- ТА, Н НѢ-БѢ НѢ- РА- ДЪ-ЧН -ША-СА,

L1816

ВО ГЛА-СѢ ПѢ - НІ БѢ -АН- ЧА- - Ё

L1816

ІА-КШ КРѢ Н СМЕР ПІА ѿ- СІ ЗА РО НА, ІАКШ ЧЕЛО-ВѢ- КО-АНО -БѢ ГО-ПО,

L1816

Н-ПРО-БѢ-ГІ ѿ- ДО -ВА ВРА-ТА,

L1816

ТQH-ДНѢ-НО ВО- - -КРѢС ѿ- СІ СПА -САА ДЪШЫ НА- ША.

Vorob

dlhé: L1816

СПА -СА- - - А ДЪ- -ШЫ НА- -ША.

Rozbor malého nápevu

Malý stichirový nápev je jednoduchým protipólom veľkého nápevu. Má zhodnú iteratívnu štruktúru s trojformulovým jadrom a jednotlivé formuly zodpovedajú formuliam A,B,C,D veľkého nápevu.

Formula A

Úvodná:

VS

J289

L1816

Priebežná:

VS

L1816

L1816

J289

Formula B

VS

J289

L1816, Vorob.

Formula C

Formula C je v malom nápeve nejednotná a rozmanitým spôsobom sa skrakuje. Uvádame len plný tvar z jednotlivých prameňov.

The image displays four musical staves illustrating the full form of Formula C. The first staff, labeled 'vs', shows a complex sequence of notes with various rhythmic values. The second staff, 'L1816', shows a simplified version with fewer notes. The third staff, 'J289', shows another variation. The fourth staff, 'Vorob.', shows a further simplified version. All staves are in a single melodic line.

Koncová formula D krátka

Koncová formula je v L1816 a u Vorobkeviča výrazne zjednodušená a zároveň sa finála zmenila na *a*.

The image displays four musical staves illustrating the short ending formula D. The first staff, labeled 'vs', shows the original formula with a red section, a pink section, and a blue section. The second staff, 'J289', shows a simplified version with red, pink, and blue sections. The third staff, 'Vorob.', shows a further simplified version with black notes. The fourth staff, 'L1816', shows a further simplified version with black notes. All staves are in a single melodic line.

Koncová formula D predĺžená

Predĺžená D sa zachovala iba zlomkovo v L1816 a to s finálou D (!). Vzťah k pôvodnej dlhej D nie je jasný.

III. Prostopenie

5. hlas – text:

Εμνήσθην τού Προφήτου βοώντος. 10

Εγώ ειμι γή καί σποδός, 8

καί πάλιν κατενόησα

εν τοίς μνήμασι, 13

καί εἶδον 3τά οστά τά γεγυμνωμένα, 9

καί εἶπα, 3

Ἄρα τίς ἐστι; 5

Βασιλεύς, (ή στρατιώτης, 8

ή πλούσιος), ή πένης, 7

ή δίκαιος, ή αμαρτωλός; 9

αλλά ανάπαυσον, Κύριε, 9

μετά δικαίων τούς δούλους σου, 9

(ως φιλάνθρωπος. 5)

Bokšay

По-мѧ-нδχ^zπρ̂-ρο- ка во-πї-ю- ца: ἄζ^z ἔμ^b зε-μλὰ ἡ πέ- πελз,

Bobák

По-мѧ-нδχ^zπρ̂-ρο- ка во-πї-ю- ца: ἄζ^z ἔμ^b зε-μλὰ ἡ πέ- πελз,

Choma

По-мѧ-нδχ^zπρ̂-ρο- ка во-πї-ю- ца: ἄζ^z ἔμ^b зε-μλὰ ἡ πέ- πελз,

Bokšay

ἡ πά-κн ρα^z-εμο- τρήχз во гро-ε^bχ^z ἡ βή-д^bλ κώ-ετн ω^b-на-ж^εⁿ-ны, ἡ ρ^bλ

Bobák

ἡ πά-κн ρα^z-εμο- τρήχз во гро-ε^bχ^z ἡ βή-д^bλ κώ-ετн ω^b-на-ж^εⁿ-ны, ἡ ρ^bλ

Choma

ἡ πά-κн ρα^z-εμο- τρήχз во гро-ε^bχ^z ἡ βή-д^bλ κώ-ετн ω^b-на-ж^εⁿ-ны-α, ἡ ρ^bλ

Bokšay, Bobák

οὔ-εω κττὸ ἔετ^b α^bρ^b (ἡλὴ βόηηз, ἡλὴ βογάτз,) ἡ-λὴ ἡίц^z

Choma

οὔ-εω κττὸ ἔετ^b α^bρ^b ἡ-λὴ ἡίц^z

Bokšay

и́-ли прá-ведникъ, и́-ли грѣш-никъ; но оу́-по-ко́й гдѣ

Bobák

и́-ли прá-ведникъ, и́-ли грѣш-никъ; но оу́-по-ко́й гдѣ

Choma

и́-ли прá-ведникъ и́-ли грѣш-никъ; но оу́-по-ко́й гдѣ

Bokšay

съ прá-вѣ-ны-ми ра-ба́ми тво-я́ми, (ѣкѡ члѣвѣколюбецъ).

Bobák

съ прá-вѣ-ны-ми ра-ба́ми тво-я́ми.

Choma

съ прá-вѣ-ны-ми ра-ба́ми тво-я́ми.

Rozbor malého nápevu v Prostopení

Malý stichirový nápev sa v prostopení viaže na nekrosimá z pohrebnej služby. Pri porovnaní vidno najvýraznejšiu príbuznosť s variantom podľa J289, čo znamená, že v prostopení sa stretávame s tradíciou nezávislou od haličskej vetvy (L1816).

Formula A

Úvodná:

Four staves of musical notation in G-clef, showing the introductory part of Formula A. The notes are color-coded: pink for the first two notes, black for the next two, blue for the next two, red for the next two, and green for the final four notes. The variants are labeled on the left: J289, Bokšay, Bobák, and Choma. The notation shows the rhythmic and melodic structure of the formula across these different sources.

Priebežná:

Four staves of musical notation in G-clef, showing the passing part of Formula A. The notes are color-coded as in the introductory part. The variants are labeled on the left: J289, Bokšay, Bobák, and Choma. The notation shows the continuation of the formula across these different sources, with a sharp sign (#) indicating a key signature change or a specific note alteration in the Bokšay and Bobák variants.

Formula B

Four musical staves illustrating Formula B. The first two staves, labeled J289 and L1816, Vorob., feature colored notes: blue for the first four notes, red for the fifth, and cyan for the last four. The third staff, labeled Bokšay, Bobák, and the fourth, labeled Choma, show the formula in black ink. The notation includes stems, beams, and flags, with a double bar line at the end of each staff.

Formula C

Five musical staves illustrating Formula C. The first staff is labeled J289 and includes a sharp symbol (#) above the fifth note. The second staff is labeled Bokšay and includes a dynamic marking 'p' at the beginning. The third staff is labeled Bobák, the fourth is labeled Choma, and the fifth is unlabeled. The notation consists of black notes with stems and beams, and a double bar line at the end of each staff.

Koncová formula A*

Koncová formula je v prostopení iba krátka a nesúvisí s pôvodnou koncovou D. Vznikla modifikáciou formuly A, ktorej sa ponechala finála D bez zdvihu na G.

The image displays three staves of musical notation, each representing a different folk tune. The tunes are labeled on the left: Bokšay, Bobák, and Choma. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). Above the first two staves, a sharp sign (#) is placed above the staff line. The notation consists of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and rests. The Bokšay staff includes a flat sign (b) above a note. The Choma staff includes a dotted note. The notation is presented in a simplified, rhythmic style typical of folk music notation.